

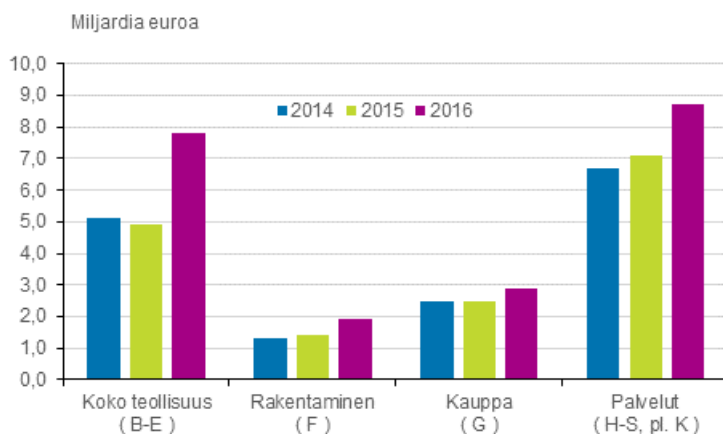
Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto

2016

Teollisuuden liikevoitto kasvoi 2016

Teollisuuden, rakentamisen, kaupan ja palvelualueiden yritykset keräsivät liikevaihtoa yhteensä 385,1 miljardia euroa vuonna 2016. Liikevaihto kasvoi 6,6 miljardia euroa edellisvuodesta. Yrityksille jäi liikevoittoa yhteensä 21,4 miljardia euroa, 5,5 miljardia enemmän kuin vuonna 2015. Liikevoiton kasvusta teollisuuden osuus oli 2,9 miljardia euroa ja palvelualueiden yritysten 1,7 miljardia. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen julkaisemasta Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta 2016.

Yritysten liikevoitto 2014 – 2016

Yritysten liikevaihto kasvoi rakentamisen, kaupan ja palvelun toimialoilla. Rakentamisen alalla liikevaihtoa kertyi 2,5 miljardia euroa eli 8,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Kaupassa liikevaihto kasvoi 1,5 miljardia euroa ja palvelualueilla 4,3 miljardia. Sen sijaan teollisuuden liikevaihto supistui edelleen.

Koko teollisuuden liikevaihto oli 139 miljardia euroa vuonna 2016. Vuotta aiemmin liikevaihtoa kertyi 140,7 miljardia euroa. Koko toimialan liikevaihdon kehitykseen vaikutti merkittävästi edelleen elektroniikkateollisuuden liikevaihdon supistuminen. Elektroniikkateollisuudessa liikevaihto laski 3,4 miljardia euroa edellisvuodesta. Metsäteollisuuden yritysjärjestelyissä perustetut uudet myyntiyhtiöt kasvattivat toimialan liikevaihtoa 1,8 miljardia euroa varsinaisen teollisen toiminnan liikevaihdon pysyessä lähes edellisen vuoden suuruisena.

Liikevoittoa kertyi yhteensä 7,8 miljardia euroa eli lähes 60 prosenttia enemmän kuin vuonna 2015. Edellisvuonna koko teollisuuden liiketulosta laski muutaman yrityksen isot liiketappiot.

Palvelualojen yrityksille kertyi liikevaihtoa yhteensä 97,7 miljardia euroa vuonna 2016. Liikevaihto kasvoi 4,7 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen yhteenlaskettu liikevoitto oli 8,7 miljardia euroa.

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä.

Yritysten henkilöstön määrä kääntyi kasvuun 2016

Yritysten henkilöstön määrä kasvoi noin 4 800 henkilötyövuotta vuonna 2016. Yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli 1,43 miljoonaa kokoaikaiseksi muunnettuna. Henkilöstön määrä nousi eniten työllistämistoiminnan, erikoistuneen rakentamistoiminnan ja sosiaalihuollon laitospalveluiden toimialoilla (toimialat 78, 43 ja 87). Henkilöstön määrä laski eniten vähittäiskaupan ja tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistuksen toimialoilla (toimialat 47 ja 26), kun alkutuotanto rajataan tarkastelusta pois.

Yritysten lukumäärä yhteensä oli vuonna 2016 lähes 357 000, lukumäärä laski alle prosentin edellisen vuoden tasosta. Yritysmäärä laski eniten vähittäiskaupan sekä maaliikenteen ja putkijohtokuljetuksen toimialoilla (toimialat 47 ja 49), kun alkutuotanto rajataan tarkastelusta pois.

Osakeyhtiöiden osuus yrityksistä kasvoi ja niiden osuus ylitti 40 prosenttia vuonna 2016. Elinkeinonharjoittajien osuus yrityksistä oli edelleen suurin, noin 45 prosenttia, mutta osuus jatkoi laskuaan. Avointen ja kommandiittiyhtiöiden osuudet jatkoivat myös laskuaan.

Mikroyritysten lukumäärä väheni edelleen, mutta pienten ja suurten yritysten lukumäärät kasvoivat hieman suhteessa edelliseen vuoteen. Mikroyritys määritellään riippumattomaksi yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää.

Konserniin kuuluvien yritysten lukumäärä oli alle 5 prosenttia yritysten kokonaislukumäärästä, mutta konserniyritysten osuus yhteenlasketusta henkilöstömäärästä oli yli 53 prosenttia.

Sisällys

Yritysten kannattavuus ja rahoitusasema 2016.....	4
Yritysten liiketoiminnan kannattavuus on nousut.....	4
Tehdasteollisuuden kulujen karsiminen on nostanut kannattavuutta.....	5
Tehdasteollisuuden investoinnit nousussa – velat ennallaan	6

Taulukot

Taulukko 1. Päätoimialojen rakenne 2016.....	4
--	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten liikevaihto toimialoittain 2015–2016.....	8
Liitetaulukko 2. Yritysten jalostusarvo toimialoittain 2015–2016.....	8

Kuviot

Kuvio 1. Yritysten käyttökate 2015 – 2016.....	4
Kuvio 2. Yritysten rahoitustulos 2014 – 2016.....	5
Kuvio 3. Tehdasteollisuuden kannattavuus 2006 – 2016.....	5
Kuvio 4. Tehdasteollisuuden liiketulos 2000 – 2016.....	6
Kuvio 5. Tehdasteollisuuden aineelliset nettoinvestoinnit 2000 – 2016.....	6
Kuvio 6. Tehdasteollisuuden tilikauden tulos, oma pääoma ja vieras pääoma 2014 - 2016.....	7

Tietojen tarkentuminen.....	9
Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	11

Yritysten kannattavuus ja rahoitusasema 2016

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto pitää sisällään noin 275 600 yrityksen tilinpäätöstietoja vuodelta 2016. Yritysmäärä laski edellisvuodesta vajaat 500. Tilastossa ovat mukana teollisuus (Toimialat B-E), rakentaminen (F), kauppa (G) sekä palvelut (H-S, pl. K). Toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli 385,1 miljardia euroa. Liikevaihtokertymä kasvoi 6,6 miljardia eli 1,7 prosenttia edellisvuodesta.

Taulukko 1. Päätoimialojen rakenne 2016

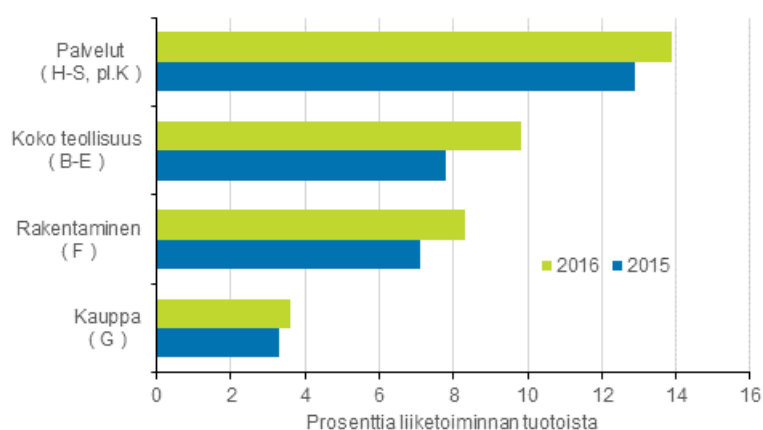
	Yrityksiä	Henkilöstö	Liikevaihto milj. euroa
Koko teollisuus (B-E)	23 485	315 268	138 989
Rakentaminen (F)	40 891	157 740	32 786
Kauppa (G)	42 661	238 023	115 589
Palvelut (H-S, pl.K)	168 600	623 583	97 720
Yhteensä	275 637	1 334 614	385 084

Yritysten liiketoiminnan kannattavuus on nousut

Käyttökatteella mitaten toimialojen kannattavuus vaihtelee paljon. Kannattavuus koheni kaikilla sektoreilla edellisvuodesta. Kaupan toimialalla kannattavuus kasvoi 0,3 prosenttiyksikköä, rakentamisen 1,2 sekä palvelujen sektorilla prosenttiyksikön. Suurin muutos tapahtui teollisuudessa, jossa käyttökate koheni 2,0 prosenttiyksiköllä ja oli 9,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Edellisvuonna elektroniikkateollisuuden lähes 800 miljoonan euron negatiivinen käyttökate laski koko teollisuuden käyttökateprosenttia lähes puolella prosenttiyksiköllä.

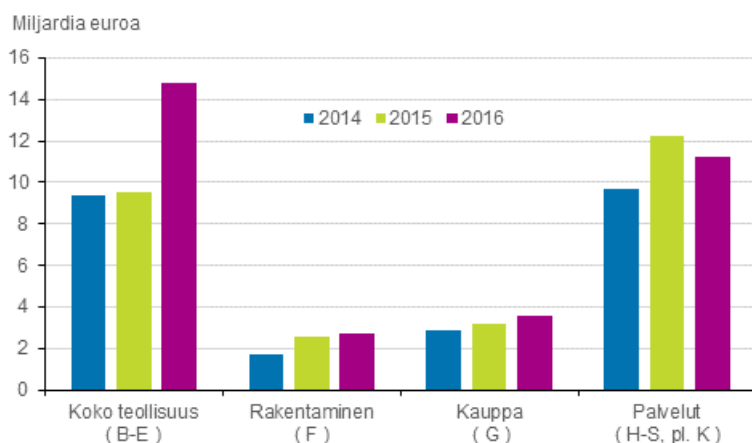
Teollisuusyritysten yhteenlaskettu liikevaihto on pienentynyt useana vuonna peräkkäin. Yksittäisten isojen yritysten yritysjärjestelyt ja liiketoimien uudelleenjärjestelyt näkyvät toimialojen liikevaihdon muutoksissa. Suurimmat muutokset kohdentuivat elektroniikka- ja metsäteollisuuteen. Yritykset ovat pystyneet karsimaan kulujaan tehokkaasti, joten liiketoiminnan sopeutustoimet ovat kompensoineet supistuvia tuottoja.

Kuvio 1. Yritysten käyttökate 2015 – 2016

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritykset kerryttivät rahoitustulosta 32,3 miljardia kun se edellisvuonna oli 27,5 miljardia euroa. Teollisuuden varsinaisen liiketoiminnan hyvä kehitys heijastui myös rahoitustulokseen. Lisäksi toimialalle kertyi rahoitustuottoja 2,1 miljardia enemmän kuin maksettiin rahoituskuluja. Toimialan rahoitustulos kasvoi 5,2 miljardia euroa.

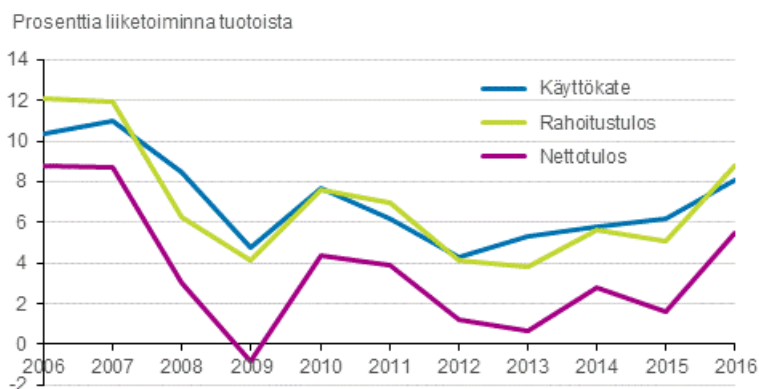
Kuvio 2. Yritysten rahoitustulos 2014 – 2016

Tehdasteollisuuden kulujen karsiminen on nostanut kannattavuutta

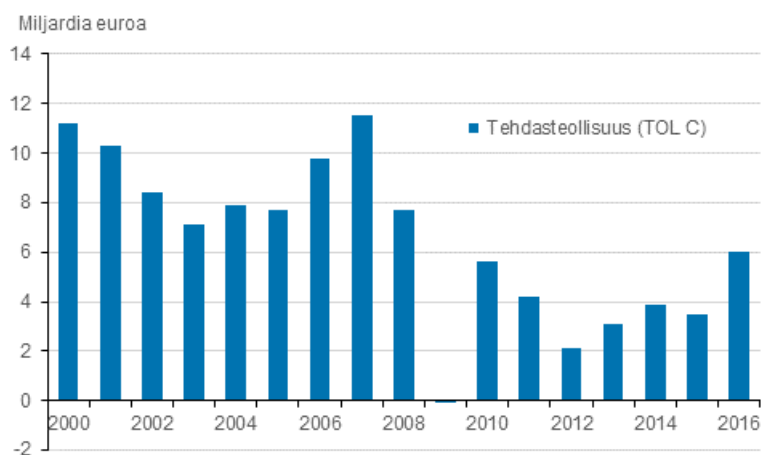
Tehdasteollisuuden (TOL C) kannattavuus ennen rahoituseriä ja poistoja jatkoi nousuaan. Käyttökate oli 8,1 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Poistojen ja arvonalentumisien jälkeen tehdasteollisuusyrityksille jäi liike-tulosta 6 miljardia euroa eli 4,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

Kuvio 3. Tehdasteollisuuden kannattavuus 2006 – 2016

Tehdasteollisuudessa yritysten yhteenlasketut rahoitustuotot olivat 2,1 miljardia euroa suuremmat kuin rahoituskulut. Rahoitustulosta kertyi yhteensä 11 miljardia euroa. Rahoitustuloksen tulisi riittää mm. lainojen lyhennyksiin ja investointien omarahoitusosuuksiin. Myös netto- ja kokonaistulos kohenivat huomattavasti edellisvuodesta. Toimialan nettotulos oli 5,5 ja kokonaistulos 5,8 prosenttia liiketoiminnan tuotoista.

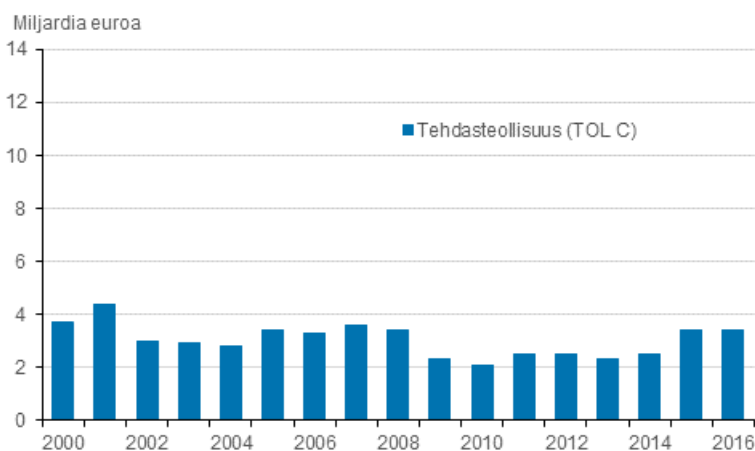
Kuvio 4. Tehdasteollisuuden liike-tulos 2000 – 2016

Tehdasteollisuuden yritykset ovat tehneet vuoden 2000 jälkeen liikevoittoa yhteensä 110 miljardia euroa. Vuosina 2000 – 2008 tästä summasta kertyi 82 miljardia. Käänteikohtana oli vuoden 2008 lopulla koettu pankkikriisi ja sitä seurannut eurokriisin aika. Vuosina 2009 - 2016 on tehdasteollisuuden yrityksille kertynyt liike-tulosta vain 28 miljardia euroa.

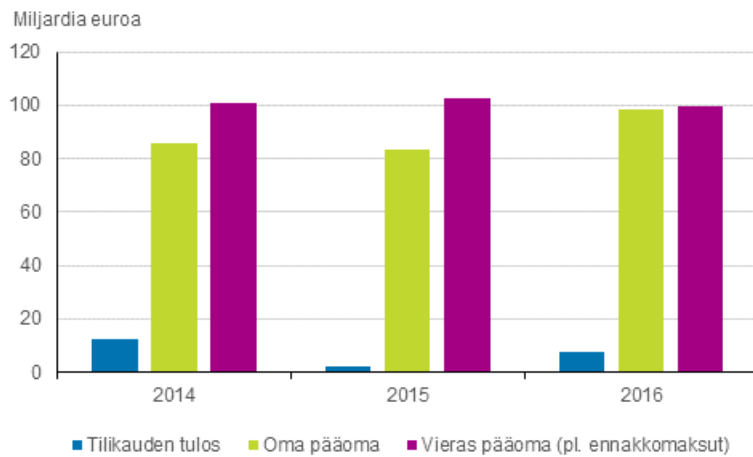
Tehdasteollisuuden investoinnit nousussa – velat ennallaan

Kuvio 5. Tehdasteollisuuden aineelliset nettoinvestoinnit 2000 – 2016

Tehdasteollisuuden tekemät aineelliset nettoinvestoinnit ovat olleet yhteensä 51 miljardia euroa 2000-luvulla. Alkupuolella investoitiin 30 miljardia ja vuodesta 2009 alkaen 21 miljardia euroa. Vasta parin viime vuoden aikana on tehdasteollisuuden investointitahti palautunut lähemmäksi vuosituhaten alkuvuosien tasoa.

Kuvio 6. Tehdasteollisuuden tilikauden tulos, oma pääoma ja vieras pääoma 2014 - 2016

Tehdasteollisuuden omavaraisuus näyttää ensi silmäyksellä parantuneen reippaasti vuonna 2016. Kysymyksessä on kuitenkin suuren yksittäisen yrityksen tekemän ison yrityskaupan jälkimainingeissa liiketoimintojen yhdistelyn johdosta syntyneestä oman pääoman lisäyksestä. Muiden tehdasteollisuutta harjoittavien yritysten yhteenlaskettu omavaraisuus on suurin piirtein edellisvuoden tasolla.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten liikevaihto toimialoittain 2015–2016

	Liikevaihto		Vuosi
	1000 euroa		
	2015	2016	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 500 666	1 487 146	-0,9
C Teollisuus	124 332 625	121 792 354	-2,0
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	12 422 194	12 902 376	3,9
E Viemäri- ja jätevesihuolto; muu ympäristön puhtaanapito	2 491 448	2 806 923	12,7
F Rakentaminen	30 269 970	32 786 294	8,3
G Kauppa	114 116 675	115 589 263	1,3
H Kuljetus ja varastointi	22 530 873	22 550 410	0,1
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	6 138 771	6 473 976	5,5
J Informaatio ja viestintä	19 193 433	19 855 338	3,4
L Kiinteistöalan toiminta	8 140 792	9 155 605	12,5
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	13 810 413	14 363 533	4,0
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	10 483 130	11 197 570	6,8

Liitetaulukko 2. Yritysten jalostusarvo toimialoittain 2015–2016

	Jalostusarvo		Vuosi
	1000 euroa		
	2015	2016	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	481 521	671 695	39,5
C Teollisuus	25 154 413	26 996 141	7,3
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	3 461 008	3 653 811	5,6
E Viemäri- ja jätevesihuolto; muu ympäristön puhtaanapito	902 053	1 171 157	29,8
F Rakentaminen	9 591 109	10 586 521	10,4
G Kauppa	14 746 718	15 281 927	3,6
H Kuljetus ja varastointi	7 920 989	8 061 689	1,8
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	2 161 626	2 365 409	9,4
J Informaatio ja viestintä	8 639 556	9 108 124	5,4
L Kiinteistöalan toiminta	4 208 367	4 588 029	9,0
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6 921 941	7 171 645	3,6
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	5 428 978	5 854 808	7,8

Tietojen tarkentuminen

Tietojen tarkentuminen ennakon ja lopullisen tilaston välillä 2016

		1 000 euroa		Muutos
		2016, ennakko	2016, lopullinen	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	Liikevaihto	1 488 043	1 487 146	-0,1
	Käyttökate	378 815	379 413	0,2
	Nettotulos	-86 198	-56 338	-34,6
	Jalostusarvo	672 514	671 695	-0,1
	Aineelliset nettoinvestoinnit	214 324	217 858	1,6
C Teollisuus	Liikevaihto	121 661 945	121 792 354	0,1
	Käyttökate	10 200 131	10 161 120	-0,4
	Nettotulos	7 031 126	6 909 592	-1,7
	Jalostusarvo	27 004 143	26 996 141	0,0
	Aineelliset nettoinvestoinnit	3 243 052	3 381 520	4,3
F Rakentaminen	Liikevaihto	32 694 467	32 786 294	0,3
	Käyttökate	2 688 818	2 745 469	2,1
	Nettotulos	1 832 618	1 884 332	2,8
	Jalostusarvo	10 511 353	10 586 521	0,7
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 061 267	860 924	-18,9
G Kauppa	Liikevaihto	115 713 396	115 589 263	-0,1
	Käyttökate	4 292 677	4 273 322	-0,5
	Nettotulos	2 287 817	2 258 022	-1,3
	Jalostusarvo	15 330 091	15 281 927	-0,3
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 134 255	1 122 909	-1,0
H Kuljetus ja varastointi	Liikevaihto	22 482 990	22 550 410	0,3
	Käyttökate	2 164 316	2 157 915	-0,3
	Nettotulos	274 788	252 772	-8,0
	Jalostusarvo	8 063 120	8 061 689	0,0
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 254 302	1 101 514	-12,2
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	Liikevaihto	6 383 389	6 473 976	1,4
	Käyttökate	474 981	443 802	-6,6
	Nettotulos	176 240	141 453	-19,7
	Jalostusarvo	2 354 681	2 365 409	0,5
	Aineelliset nettoinvestoinnit	203 793	193 970	-4,8
J Informaatio ja viestintä	Liikevaihto	19 822 533	19 855 338	0,2
	Käyttökate	3 595 433	3 601 970	0,2
	Nettotulos	1 391 520	1 304 702	-6,2
	Jalostusarvo	9 087 165	9 108 124	0,2
	Aineelliset nettoinvestoinnit	1 080 047	1 078 998	-0,1
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	Liikevaihto	14 373 751	14 363 533	-0,1
	Käyttökate	1 165 267	1 201 316	3,1
	Nettotulos	639 518	627 319	-1,9
	Jalostusarvo	7 146 760	7 171 645	0,3
	Aineelliset nettoinvestoinnit	278 608	226 318	-18,8

		1 000 euroa		Muutos
		2016, ennakko	2016, lopullinen	%
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	Liikevaihto	11 269 478	11 197 570	-0,6
	Käyttökate	1 141 857	1 152 935	1,0
	Nettotulos	447 506	453 507	1,3
	Jalostusarvo	5 885 522	5 854 808	-0,5
	Aineelliset nettoinvestoinnit	544 843	540 370	-0,8

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto kuvaa Suomessa toimivia yrityksiä. Tilasto sisältää toimialoittaisia tietoja yritysten lukumäärästä, henkilöstöstä ja tilinpäätöksistä.

Tilastoyksikkönä on yritys. Kuntien markkinaehtoiset liikelaitokset sisältyvät tilastoaineistoon. Yritysten tilinpäätösaineiston kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sekä rahoitus ja vakuutus toiminta.

Tilasto sisältää keskeiset tilinpäätöstiedot sekä näistä laskettuja kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukuja. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja sekä yritysten rakennetta kuvaavia tietoja.

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston tietokantataulujen yhteydessä julkaistaan voittoa tavoittelemattomista yhteisöistä erillinen StatFin-taulu. Tilastovuoden 2015 tiedot valmistuvat alkuvuonna 2017.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma esitetään ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi tuloksen muodostumisen kannalta keskeiset erät: käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot sekä myyntitappiot ja fuusiotappiot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkakorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

Liiketoiminnan tuotot yht. = Liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot – käyttöomaisuuden myyntivoitot – fuusiovoitot

Jalostusarvo = Käyttökate + henkilöstökulut yhteensä

Aineelliset nettoinvestoinnit = Aineellisten hyödykkeiden lisäykset – vähennykset

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate} - \% = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos} - \% = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos} - \% = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos} - \% = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} - \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto} - \% = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Jalostusarvo/henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma+tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Tase- saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat/ liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma- saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yritys muodostuu yhdestä oikeudellisesta yksiköstä (y-tunnus). Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, osuuskunta, säästöpankki ja taloudellinen yhdistys),
- kuntien liikelaitokset.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen henkilötyövuosina mitattuna. Esimerkiksi läpi vuoden kokoaikaisena työskennelleen henkilön työpanos vastaa yhtä henkilötyövuotta. Vastaavasti esimerkiksi vuoden ajan puolipäiväisenä työskennellyt henkilö vastaa puolta henkilötyövuotta. Tiedusteluihin sisällyttämättömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkatietojen, sekä yritysten ja palkansaajien taustatietojen perusteella. Ennakkotilaston tiedoissa yrittäjien työpanoksena on käytetty edellisen vuoden yrittäjätietoja.

Liikevaihto

Liikevaihto on yritysten virallisten tilinpäätösten mukainen. Jos yrityksen tilikausi poikkeaa 12 kuukaudesta, mutta toiminta on jatkunut koko vuoden, niin liikevaihto ja myös muut tilinpäätöstiedot muunnetaan vastaamaan 12 kuukautta. Rahoitus- ja vakuutustoiminnalle ei tilastoida liikevaihtoa.

Palkkasumma

Palkkasumma on tilikaudelta ja niihin sisältyvät rahapalkan lisäksi ennakoperintälain mukaiset luontaisedut. Palkkasummaan sisältyvät myös yrittäjien itselleen maksamat palkat. Optiotuet eivät sisälly palkkoihin. Tilinpäätöstietojen yhteydessä esitetään tuloslaskelman mukaiset palkat ja henkilöstösivukulut yhteensä.

Luokitukset

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjä noudattaen.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on Verohallinnon asiakastietokannassa olevan oikeudellisen muodon mukainen. Tilastossa julkaistaan eriteltyinä tärkeimmät oikeudelliset muodot tilastollisen tietosuojan huomioiden.

Sektoriluokka

Käytetty sektoriluokitus on Sektoriluokitus 2012 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 5, Helsinki 2012). Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin. Ennakkotietoja ei julkisteta sektoriluokan mukaan.

Omistajatyypit

Yrityksen omistajatyypin määrittelyssä käytetään luokitusta: yksityinen kotimainen, valtio, kunta, Ahvenenmaan maakunta, ulkomaalaisomisteinen tai muu omistajatyypit. Ennakkotietoja ei julkisteta omistajatyypin mukaan.

Kokoluokitus

Yritysten liikevaihto- ja henkilöstötietoja luokitellaan toimialoittain henkilöstön ja liikevaihdon määrän mukaan siten, että luokkaan kuuluvat arvot, jotka ovat suurempia tai yhtä suuria kuin luokan alaraja mutta pienempiä kuin luokan yläraja. Henkilöstön suuruusluokat ovat 0–4, 5–9, 10–19, 20–49, 50–99, 100–249, 250–499, 500–999 ja 1 000–. Liikevaihdon suuruusluokat ovat tuhansina 0–39, 40–99, 100–399, 400–1 999, 2 000–9 999, 10 000–39 999, 40 000–199 999 ja 200 000–.

Tilinpäätöstiedoissa käytetään EU:n komission suosituksen (6.5.2003) mukaista luokitusta pieniin ja keskisuuriin (Pk) yrityksiin (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003).

Pk-yritykset sekä pienet yritykset määritellään seuraavien sääntöjen mukaan.

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK-yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihdon ja taseen loppusummien rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia ennen tilastovuotta 2003 julkaistuihin tietoihin.

Lait ja asetukset

1. Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997/1336.
Laki Kirjanpitolain muuttamisesta 1376/2016
2. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittain yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) No 295/2008.
3. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus. Euroopan neuvoston asetus No 696/93.
4. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2008 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev. 2:een, jota on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä tasolla.
5. Yritysrekisteriasetus 177/2008.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Rekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyypit ja palkansaajien suuruusluokka. Tilastoon yritykset on valittu käyttäen rajoja toiminta-ajalle, henkilöstölle, liikevaihdolle ja taseelle. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilastoon. Lisäksi markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset ovat tilastossa mukana.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoveroaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluihin. Elinkeinoveroaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverolain alaisten

yri­tysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Tilastokeskuksen yritysten rakennekyselyllä kerätään vuosittain vähintään viisi henkilöä työllistävien monitoimipaikkaisten ja vähintään 20 henkilöä työllistävien yksitoimipaikkaisten yritysten tiedot. Alle 20 henkilöä työllistä­vistä yrityksistä tiedustellaan yksiköt, joilla tiedot hallinnollisten rekistereiden, kaupallisten aineistojen tai Tilastokeskuksen muiden kyselyjen perusteella ovat muuttuneet. Perustetut yritykset sisällytetään yleensä kerran uusien yritysten kyselyyn melko pian toiminnan aloittamisen jälkeen. Omista kyselyistä saadaan muun muassa palkansaajien määrä, toimiala ja osoitetiedot. Kyselyihin sisällytettävien yritysten palkansaajien määrä estimoidaan Verohallinnon verotusaineiston palkkatietojen perusteella. Yrittäjät estimoidaan kaikille yrittäjälä­kettä- ja palkkaa maksaneille. Estimointimalli perustuu yritysten maksamiin palkkoihin, toimialaan sekä sen työntekijöiden taustatietoihin. Täydentävänä tietona käytetään myös liikevaihdon kuukausikuvaajien tietoja yritysten maksamista palkoista.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyllä kerätään vuosittain tietoja noin 5 000 yritykseltä. Tilinpäätöstilaston kohdejoukosta kyselyyn kuuluvat kaikki yli 50 henkilöä työllistä­vät yritykset. Lisäksi 10–50 henkilöä työllistä­vistä yrityksistä kyselyyn on valittu yritykset satunnaisotannalla. Kyselyssä on myös joitain alle 10 henkilöä työllistä­viä yrityksiä sekä kaikki markkinaehtoiset kunnalliset liikelaitokset.

Tilastokeskuksen tilinpäätöskyselyssä kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja. Aineistoa tarkistetaan erilaisilla sisäisillä loogisuus- ja suhdelukuesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuva-arkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakenne- ja tilinpäätöstilasto kattaa kaikki toimialat, oikeudelliset muodot ja omistajatyypit. Tilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistä­neet enemmän kuin puoli henkilöä tai tase ylittää 170 000 euroa tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 296 euroa vuonna 2016). Toimialalta A (Maatalous, metsätalous ja kalatalous) maataloista ovat mukana tilat, joiden maataloustulos on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Maatilataloudesta saadaan kattavasti vain henkilöstötiedot. Toimialalta O2 mukana ovat ne yksiköt, joiden tuotot metsätaloudesta ylittävät tilastorajan. Rahoitus- ja vakuutus­toiminnasta (toimialat 64, 65, 66) julkaistaan vain yritysten lukumäärät ja henkilöstötiedot.

Tupakkatuotteiden valmistuksen toimialalla (TOL 12000) toimii kaksi pientä, mutta tilastorajan ylittävää yritystä. Näiden yritysten tietoja ei julkaista omalla toimialallaan ja yritykset eivät sisälly toimialojen yhteenlaskettuihin tietoihin. Tupakkatuotteiden valmistuksen tietojen julkaiseminen johtaisi huomattavasti merkittävämmän toimialan tietojen suojaamiseen.

Tilinpäätöstietoja julkaistaan toimialoilta B–S, pois lukien Rahoitus- ja vakuutus­toiminta.

Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Aineiston puuttuvat arvot korvataan eli imputoidaan ensisijaisesti yrityksen aikaisempien vuosien tiedoilla ja toiseksi liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään vastaavanlaisen yrityksen tiedoilla.

Tilaston lukuja julkaistaan sekä ennakkollisina että lopullisina. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin ennakkollisiin tietoihin verrattuna. Ennakkotilastossa ei julkaista kaikkien yritysten tietoja, koska ennakkotiedoista puuttuvat alkutuotannon toimialan yksiköt.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten rakenne- ja tilinpäätösaineistosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot joulukuussa. Mittausajanjaksona on tilikausi, joka päättyi 1.1.2016–31.12.2016 välisenä aikana.

5. Tietojen saatavuus

Vuodesta 2012 alkaen Rakenne- ja tilinpäätöstilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet -sivuilla <http://www.stat.fi/til/yrti/index.html>

Aikaisempien vuosien tietoja löytyy StatFin-tilastotietokannoista <http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysaineisto on mahdollista saada tutkimuskäyttöön suojatussa muodossa. Käyttö tapahtuu Tilastokeskuksen tutkimuslaboratoriossa. Lisätietoja: <http://www.stat.fi/tup/mikroaineistot/index.html>.

Lisätietoja tilastosta antavat Lisätietoja -sivulla mainitut henkilöt: <http://tilastokeskus.fi/til/yrti/yht.html>.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat kirjanpitolain muutokset sekä toimialaluokituksen muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

Vuonna 2007 alkaen tiedot on luokiteltu toimialaluokitus TOL 2008. Tilastovuonna 2008 uudistettiin henkilöstön laskentatapaa noudattamaan kokovuosityöllisen määritelmää.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Yhtenäisyyttä muihin tilastoihin rajoittavat käsitteelliset ja menetelmälliset asiat:

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon kausiveroaineistosta. Liikevaihdon määrittely kausiveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Tilastovuodesta 2013 lähtien yritys- ja toimipaikkarekisterin ja tilinpäätöstilaston tiedot on yhtenäistetty. Aikaisempina vuosina yritysten luokittelussa toimialoille on ollut jonkin verran eroja. Yritysten lukumäärätiedoissa on ollut myös eroja.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Luokitteluperusteena on käytetty myös henkilöstön lukumäärää ja liikevaihtoa.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin. Lisäksi tilinpäätöstilaston jalostusarvo arvioidaan tuottajahintaan.

Lisätietoja

Pirkko Nurmela 029 551 3519
Jyri Järvinen 029 551 3562
Vastaava tilastojohtaja:
Sami Saarikivi

rakenne.tilastot@stat.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

ISSN 2342-6217 (pdf)

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi